

ΕΚΤΑΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 27ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1998

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΑΓΑΠΗΤΟΥ Γ. ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ

Ε Π Ι Σ Η Μ Η Υ Π Ο Δ Ο Χ Η
ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΡΟΥΚΟΥΝΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. ΑΓΑΠΗΤΟΥ ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ

Κύριε Πρόεδρε τοῦ Ἀρείου Πάγου,
Κύριε Γενικὲ Γραμματεῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν,
Κύριε Πρύτανη τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν,
Κύριοι Πρόεδροι,
Κύριοι Συνάδελφοι, Κυρίες καὶ Κύριοι,

Μὲ ιδιαίτερη χαρὰ ὑποδεχόμαστε σήμερα τὸν νεοεκλεγέντα διακεκριμένο συνάδελφο, καθηγητὴ τοῦ διεθνοῦς δικαίου στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν κ. Ἐμμανουὴλ Ρούκουνα, καὶ τὸν συγχαίρομε ἐγκαρδίως γιὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἀποδοχὴ καὶ ὑποδοχὴ του. Τοῦ εὐχόμαστε γόνιμη καὶ ἀγαθὴ συνεργασία μὲ τοὺς συναδέλφους του γιὰ τὸ καλὸ καὶ τῆς Ἀκαδημίας καὶ τοῦ κλάδου τῆς Νομικῆς γενικότερα.

Τὸν κ. Ρούκουνα περιβάλλει ἤδη ἡ ὀμόθυμη συμπάθεια ὅχι μόνο ἐκείνων ποὺ τὸν πρωτογνωρίζουν, ἀλλὰ καὶ ὅλων ὅσων συνεργάστηκαν μαζί του καὶ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ δικαιώσῃ τὴν ἐμπιστοσύνη, μὲ τὴν ὁποία τὸν περιβάλλει ἡ Ἀκαδημία.

Τὸν νέο Ἀκαδημαϊκὸ θὰ προσφωνήσῃ, ὡς εἰδικός, ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ἀριστόβουλος Μάνεσης, ὁ ὁποῖος ἔχει ὀρισθεῖ γιὰ τὴν *laudatio* τοῦ τιμωμένου.

Προηγουμένως, σύμφωνα μὲ τὸ καθιερωμένο ἔθιμο, θὰ περιβάλομε τὸν νέο Ἀκαδημαϊκὸ μὲ τὸ μεγάλο διάσημο τῆς Ἀκαδημίας.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΓΓΚΟΥ Κ. ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΥ ΜΑΝΕΣΗ

Ἀξιότιμε καὶ ἀγαπητὲ Κύριε Συνάδελφε,

Μὲ πολλὴ χαρὰ σᾶς ἀπευθύνω, κατ' ἐξουσιοδότηση τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας, τὴν καθιερωμένη προσφώνηση κατὰ τὴν ἀποψινὴ ἐπίσημη ὑποδοχὴ σας ὡς τακτικοῦ μέλους τοῦ ἀνωτάτου πνευματικοῦ Ἰδρύματος τῆς χώρας. Σᾶς καλωσορίζω καὶ σᾶς εὐχομαι ὑγεία καὶ συνέχιση τῆς πολὺ ἀξιόλογης ἐπιστημονικῆς εἰσφορᾶς σας στὴ μελέτη τῶν θεωρητικῶν καὶ τῶν πρακτικῶν προβλημάτων τοῦ διεθνοῦς δημοσίου δικαίου.

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ὁ κ. Ἐμμανουὴλ Ρούκουνας γεννήθηκε στὸ Ζαγαζίκ τῆς Αἰγύπτου καὶ ἔζησε τὰ παιδικὰ καὶ ἐφηβικά του χρόνια στὸ πλαίσιο τοῦ πάλαι ποτὲ διαλάμψαντος αἰγυπτιώτου ἑλληνισμοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔχουν προέλθει καὶ ἄλλοι διακεκριμένοι νομικοί.

Ἐμαθε τὰ πρῶτα γράμματα στὸ ἐλληνικὸ σχολεῖο τοῦ Ζαγαζίκ καὶ συνέχισε στὸ πατριαρχικὸ Γυμνάσιο στὴν Ἀλεξάνδρεια ὡς ὑπότροφος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὅπου ἐπεράτωσε τὶς σπουδές του πρωτεύσας καὶ βραβευθεὶς. Μὲ ὑποτροφία ἐπίσης τοῦ Πατριαρχείου ἐσπούδασε στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, τῆς ὁποίας ἔγινε πτυχιούχος τὸ 1954, τὸ δὲ 1958 ἔλαβε τὸ διδακτορικὸ δίπλωμα (doctorat d'Etat) ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Λυῶνος μὲ θέμα διατριβῆς τὰ ἀποτελέσματα τῶν διεθνῶν συνθηκῶν ἐπὶ τῶν τρίτων κρατῶν («Les traités et les Etats tiers»).

Ἀπὸ τοῦ 1963 ἕως καὶ τὸ 1970 διετέλεσε κύριος ἐρευνητὴς στὸ ἐλληνικὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἐρευνῶν μὲ ἀντικείμενο μελέτης τὰ νομικὰ ζητήματα τῆς συμμετοχῆς τῆς χώρας μας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα. Τὸ 1970 ἐξελέγη ὑφηγητὴς τοῦ δημοσίου διεθνοῦς δικαίου στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μὲ θέμα διατριβῆς ἐπὶ ὑψηγεία «Μεσολάβησις καὶ Συνδιαλλαγὴ εἰς τὸ πλαίσιο τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν». Τὸ 1978 ἐξελέγη ἕκτακτος καθηγητὴς καὶ ἀπὸ τοῦ 1980 εἶναι τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐκτοτε διδάσκει δημόσιο διεθνὲς δίκαιο, διπλωματικὴ ἱστορία καὶ διεθνῆ προστασία τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου.

Παράλληλα πρὸς τὰ πανεπιστημιακὰ διδακτικά του καθήκοντα ὁ κ. Ρούκουνας ἔχει ἀναπτύξει ἀξιόλογες ἐπιστημονικὲς δραστηριότητες σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο. Μνημονεύω τὶς κυριότερες. Ἀπὸ τὸ 1979 ἕως σήμερα εἶναι μέλος τῆς Διευθύνουσας Ἐπιτροπῆς (Steering Committee) Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης στὸ Στρασβούργο. Ἀπὸ τὸ 1979 ἕως τὸ 1995 μετέσχε ὡς μέλος τῆς

έλληνικής αντιπροσωπείας σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς τακτικὲς συνόδους τῆς Γενικῆς Συνέλευσης τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν στὴ Νέα Ὑόρκη. Ἀπὸ τὸ 1985 μετέσχε ἐπίσης στὴν Ἑκτὴ (Νομικὴ) Ἐπιτροπὴ τῆς Γενικῆς Συνέλευσης τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν. Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1979-1983 καὶ τὸ 1994 μετέσχε, ἐνῶ τὸ 1983 ὑπῆρξε ἀρχηγός, τῆς ἐλληνικῆς αντιπροσωπείας στὴν Ἐπιτροπὴ Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν στὴ Γενεύη. Ἐξέπροσώπησε δὲ τὴν Ἑλλάδα στὶς ἐπιτροπὲς ἐμπειρογνομόνων τοῦ NATO γιὰ τὸ ἀνθρωπιστικὸ δίκαιο, καθὼς καὶ στὶς Γενικὲς Διασκέψεις τῆς UNESCO.

Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1979-1982 συνέταξε ἢ ὑποστήριξε ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν γιὰ τὴν καταπολέμηση τῶν φυλετικῶν διακρίσεων τὶς ἐθνικὲς ἐκθέσεις τῆς Ἑλλάδος. Ἀργότερα ἐξελέγη μέλος τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν καταπολέμηση τῶν φυλετικῶν διακρίσεων. Μετέσχε τῆς ἐλληνικῆς αντιπροσωπείας στὴ Συνδιάσκεψη τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν γιὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα στὴ Βιέννη τὸ 1993. Τὸ 1984 ὑπῆρξε ἀρχηγός τῆς ἐλληνικῆς αντιπροσωπείας στὴ συνάντηση τῆς Διασκέψεως γιὰ τὴν Ἀσφάλεια καὶ τὴν Συνεργασία στὴν Εὐρώπη (ΔΑΣΕ) γιὰ τὴν εἰρηνικὴ ἐπίλυση τῶν διεθνῶν διαφορῶν. Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1985-1991 διετέλεσε, ἐκλεγείς ἀπὸ τὴ Γενικὴ Συνέλευση τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Διεθνoῦς Δικαίου, ἡ ὁποία συνέταξε τέσσερα σχέδια κωδικοποιητικῶν διεθνῶν συμβάσεων: περὶ ἐτεροδικίας τῶν κρατῶν, περὶ διεθνῶν ποταμῶν, περὶ κώδικος τῶν ἐγκλημάτων κατὰ τῆς εἰρήνης καὶ ἀσφάλειας τῆς ἀνθρωπότητος καὶ περὶ τοῦ διπλωματικοῦ σάκκου. Τὸ 1991 μετέσχε τῆς πρώτης πενταμελοῦς Ὁμάδος τῆς ΔΑΣΕ, ἡ ὁποία ἐπεσκέφθη τὴν Ἀλβανία καὶ συνέταξε γενικὴ Ἐκθεση περὶ τῆς καταστάσεως τῶν θεσμῶν στὴ χώρα αὐτὴν, περιλαμβανομένης τῆς ἐκεῖ ἐλληνικῆς μειονότητος.

Ἀπὸ τὸ 1992 εἶναι μέλος ἐξαμελοῦς Ὁμάδος ἐμπειρογνομόνων γιὰ τὴν προσέγγιση τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος/Ἐνώσεως καὶ τῶν κρατῶν τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς. Ἐπίσης ἀπὸ τὸ 1993 εἶναι, ὀρισθεὶς ἀπὸ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, εἰδικὸς ἀντιπρόσωπος (Independent Jurist) ἐπὶ τῶν νομικῶν ζητημάτων ποὺ ἀφοροῦν στὴ διένεξη γιὰ τὴν Δυτικὴ Σαχάρα. Ἐξἄλλου, ἀπὸ τὸ 1994 προεδρεῖ μικρῆς Ὁμάδος Ἐργασίας τῆς Διευθύνουσας Ἐπιτροπῆς τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ἡ ὁποία ἀσχολεῖται μὲ τὰ διεθνῆ νομοθετικὰ κείμενα περὶ Βιοηθικῆς καὶ ἰδίως μὲ τὴν πρόσφατὴ Εὐρωπαϊκὴ Σύμβαση περὶ Βιοϊατρικῆς.

Τὸ 1987 καὶ τὸ 1997 ἐδίδαξε σειρὰ μαθημάτων στὴν Ἀκαδημία τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου τῆς Χάγης, ὅπου καλοῦνται νὰ διδάξουν διεθνολόγοι ἐγνωσμένου κύρους. Ἀπὸ τὸ 1993 εἶναι ἐταῖρος τοῦ ἐπίσης παγκοσμίου κύρους Institut de Droit International. Ἐπίσης ἔχει δώσει πολλὰς διαλέξεις ὡς ἐπισκέπτῃς καθηγητῆς σὲ πανε-

πιστήμια τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἔχει λάβει μέρος σὲ πολλὰ διεθνή συνέδρια τῆς εἰδικότητός του.

Τέλος, στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας ἔχει διατελέσει μέλος καὶ ἀναπληρωματικὸ μέλος τοῦ Ἀνωτάτου Εἰδικοῦ Δικαστηρίου τοῦ ἄρθρου 100 τοῦ Συντάγματος, καθὼς καὶ τοῦ Δικαστηρίου Ἀγωγῶν Κακοδικίας.

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Τὸ δημόσιο διεθνὲς δίκαιο, ὁ κλάδος τῆς νομικῆς ἐπιστήμης, τὸν ὁποῖο μὲ ἐπιμέλεια, εὐσυνειδησία καὶ ἀποδοτικότητα καλλιεργεῖ ὁ κ. Συνάδελφος, ἔχει ἀποκτήσει, ἰδίως μετὰ τὸν δεῦτερο παγκόσμιο πόλεμο, μεγάλη σημασία γιὰ τὴ συμβίωση τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν.

Ἀποτελεῖ ἰδιάζον γνώρισμα τῆς μεταπολεμικῆς ἐποχῆς ἡ ρυθμιστικὴ παρέμβαση τοῦ διεθνοῦς δικαίου σὲ τομεῖς τῆς ἐσωτερικῆς ἔννομης τάξης, οἱ ὁποῖοι ἀνῆκαν παλαιότερα στὴν ἀποκλειστικὴ κανονιστικὴ ρύθμιση τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου καὶ βασικὰ τοῦ Συντάγματος. Πράγματι, ρυθμίσεις π.χ. τῶν ἐθνικῶν Συνταγμάτων γιὰ τὴν προστασία τῶν θεμελιωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων—ἀτομικῶν, πολιτικῶν, κοινωνικῶν, κλπ.—ἔχουν ὑπερκερασεῖ ἐν πολλοῖς ἀπὸ ἀντίστοιχα διεθνῆ κείμενα, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν Οἰκουμενικὴ Διακήρυξη τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου τοῦ Ο.Η.Ε. τοῦ 1948, περνώντας ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Σύμβαση τοῦ 1950 γιὰ τὴν προστασία τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν καὶ φθάνοντας στὰ δύο διεθνῆ Σύμφωνα τοῦ Ο.Η.Ε. τοῦ 1966 καὶ σὲ ἄλλα διεθνῆ κείμενα εἰδικότερου περιεχομένου.

Τὸ νομικο-πολιτικὸ φαινόμενο τῆς διείσδυσης διεθνῶν (ὑπερκρατικῶν-ὑπερεθνικῶν) νομικῶν κανόνων στὴν ἐθνικὴ ἐσωτερικὴ ἔννομη τάξη τῶν κατ' ἰδίαν κρατῶν εἶναι ἐντονώτερο στὴν Εὐρώπη. Τοῦτο συμβαίνει, βέβαια, μὲ τὴ συγκατάθεσή τους. Τὰ σύγχρονα εὐρωπαϊκὰ Συντάγματα, ὅπως καὶ τὸ δικό μας τοῦ 1975/1986 προβλέπουν, ἀφ' ἐνός τὴ μεταβίβαση τῆς ἄσκησης ὀρισμένων κρατικῶν ἀρμοδιοτήτων σὲ διεθνεῖς ὀργανισμοὺς καὶ ὀντότητες ὅπως ἡ ΕΟΚ—ἡ σημερινὴ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση—καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀντίστοιχους περιορισμοὺς τῆς κυριαρχίας τῶν κρατῶν. Ἰδίως μετὰ τὴ συνθήκη τοῦ Μάαστριχτ τοῦ 1992, οἱ κανόνες ποὺ θεσπίζονται ἀπὸ τὰ εὐρωπαϊκὰ κοινοτικὰ ὄργανα ἔχουν ἄμεση ἰσχὺ καὶ ἐφαρμογὴ στὴν ἐσωτερικὴ ἔννομη τάξη τῶν κρατῶν μελῶν, χωρὶς νὰ χρειάζεται ὁποιαδήποτε πράξη «μετατροπῆς», δηλαδὴ ἢ ἐκ τῶν ὑστέρων παρεμβολὴ τῆς «ἐγκριτικῆς» νομοθετικῆς βούλησης τῆς ἐθνικῆς κρατικῆς ἐξουσίας, ὅπως συμβαίνει στὸ κλασικὸ διεθνὲς δίκαιο. Ὅμοίως, οἱ ἀποφάσεις τοῦ Δικαστηρίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, τὸ ὁποῖο ἔδρευε στὸ Λουξεμβούργο εἶναι ἀπευθείας δεσμευτικὲς γιὰ τὰ κράτη μέλη τῆς Ἐνώσεως. Οἱ ἐξελίξεις αὐτὲς ἔχουν προσδώσει πολυδιάστατο περιεχόμενο στὸ διεθνὲς δίκαιο. Ἐχουν θέσει νέα

θεωρητικά ζητήματα και έχουν περιπλέξει άλλα, ενώ παραλλήλως έπηρεάζουν την πράξη τών διεθνών σχέσεων. Έχουν δηλαδή πρακτικές συνέπειες για τή ζωή, την επικοινωνία και τή συνύπαρξη τών λαών του πλανήτη.

Καίριες παράμετροι τής συναφούς επιστημονικής προβληματικής έχουν άπασχολήσει τον διακεκριμένο διεθνολόγο που ύποδεχόμαστε σήμερα. Το συγγραφικό του έργο καλύπτει πολλά, θεωρητικώς ενδιαφέροντα και πρακτικώς κρίσιμα θέματα του δημοσίου διεθνούς δικαίου. Περιορίζομαι να αναφέρω ιδίως: τὸ τρίτομο σύγγραμμά του «Διεθνές Δίκαιο», που άποτελεῖ σήμερα στην ελληνική βιβλιογραφία τή μόνη ολοκληρωμένη σύγχρονη συστηματική έπεξεργασία του κλάδου τούτου τής νομικής επιστήμης· τὸ βιβλίο του «Ἡ διεθνής προστασία τών ανθρωπίνων δικαιωμάτων», στο ὅποιο εξετάζονται οἱ σχετικές διεθνείς Διακηρύξεις και Συμβάσεις, και τὰ διεθνή Σύμφωνα, τὸ περιεχόμενο τών κανόνων τους, καθώς και οἱ τρόποι και διαδικασίες εφαρμογῆς τους ἐν ὄψει και τής συναφούς νομολογίας τών διεθνών δικαστηρίων και γενικά τὰ τής συνθέσεως, λειτουργίας και τής πρακτικῆς τών διεθνών ὀργάνων και μηχανισμῶν ἐλέγχου· επίσης, τὶς πολὺ ενδιαφέρουσες μελέτες του διπλωματικῆς και πολιτικῆς ιστορίας και ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, καθώς και τήν ἐν γένει ἐπιτυχή ἐνασχόλησή του με τὶς νεώτερες πτυχές και τὶς σύγχρονες ρυθμίσεις του διεθνούς δικαίου. Ἰδιαίτερο επιστημονικὸν ενδιαφέρον ἔχει ἐπιδειξει ὁ κ. Ρούκουνας για τὰ θέματα τής εὐρωπαϊκῆς ὀλοκλήρωσης, μελετώντας τὶς σχέσεις μεταξύ του «αὐτόνομου» κοινοτικοῦ, ἤδη δὲ εὐρω-ένωσιακοῦ δικαίου και του ἔθνικοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου τών κρατῶν μελῶν, ἐνῶ παράλληλα ἀσχολεῖται με τὸ δίκαιο τής θάλασσας και με ἄλλα εἰδικότερα θέματα, ὅπως ἡ προστασία τής ἀρχαιολογικῆς κληρονομιάς και του διεθνούς πολιτισμικοῦ και φυσικοῦ κεκτημένου, ἡ προστασία ἀπὸ τή διάδοση τών πυρηνικῶν ὕπλων, τὸ διεθνές ἀνθρωπιστικὸ δίκαιο κλπ.

Ἀξιότιμε Συνάδελφε και ἀγαπητὲ φίλε,

Ἡ ἐκλογή σας ὡς τακτικοῦ μέλους τής Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἀποτελεῖ πανηγυρική ἀναγνώριση τής σημαντικῆς επιστημονικῆς συμβολῆς σας στην καλλιέργεια του διεθνούς δικαίου, ἐνὸς κλάδου τής νομικῆς επιστήμης, του ὁποίου οἱ κανόνες ρυθμίζουν στην ἐποχή μας σπουδαίους τομεῖς τής κοινωνικῆς συμβίωσης και εἶναι κατὰ μέγα μέρος προσδιοριστικοὶ τών ἐξουσιαστικῶν και τών επικοινωνιακῶν σχέσεων τόσο σὲ ἔθνικὸ ὅσο και σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο. Διακονεῖτε τὸ δημόσιο διεθνὲς δίκαιο ἐπὶ σαράντα ὀλόκληρα χρόνια με πλούσιο συγγραφικὸν έργο. Εἴκοσι ἐπτὰ χρόνια τὸ διδάσκετε στο Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, ἐκτός δὲ ἀπὸ τήν θεωρητικὴν έρευνα και τή διδασκαλία του και παράλληλα με αὐτὲς μακρὺς εἶναι ὁ κατάλογος τών καίριων ἀξιο-

μάτων και θέσεων από τις οποίες έχετε συμβάλει στην αποτελεσματική εφαρμογή του διεθνούς δικαίου στην πράξη.

Ήδη καταλαμβάνετε στην 'Ακαδημία όμώνυμη έδρα, την οποία έχουν τιμήσει διαπρεπείς προσωπικότητες, διεθνολόγοι όπως οί Νικόλαος Πολίτης, Στυλιανός Σεφεριάδης, 'Ιωάννης Σπυρόπουλος, Κωνσταντίνος Εύσταθιάδης, Γεώργιος Τενεκίδης. Τò γεγονός ότι διαδέχεσθε αυτούς τούς έκλιπόντας 'Ακαδημαϊκούς έπαυξάνει την τιμή που σ'ας έγινε με την έκλογή σας, έπαυξάνει δέ και τις εϋθύνες σας, τών οποίων έχετε, είμαι βέβαιος, πλήρη συναίσθηση.

Με την βεβαιότητα αυτήν χαιρετίζω την σημερινή επίσημη ανάληψη τών ακαδημαϊκών καθηκόντων σας και εύχομαι, αγαπητέ συνάδελφε και φίλε, να συνεχίσετε την εϋδόκιμη έπιστημονική δραστηριότητά σας από την νέα ύψηλή θέση στην οποία βρίσκεσθε τώρα, εις έτη πολλά.

* * *

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΓΓΚΟΥ Κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΡΟΥΚΟΥΝΑ

Κύριε Πρόεδρε τής 'Ακαδημίας 'Αθηνών,
Κύριε Πρόεδρε του 'Αρείου Πάγου,
Κύριε Πρύτανη του Πανεπιστημίου 'Αθηνών,
Κύριε Γενικέ Γραμματεϋ του 'Υπουργείου τών 'Εξωτερικών,
Κύριοι Πρέσβεις,
Κύριοι Συνάδελφει, Κυρίες και Κύριοι,

'Εκφράζω εϋνώμονα αισθήματα προς την 'Ακαδημία 'Αθηνών για τή μεγάλη τιμή που μου έκαμε να με περιλάβει μεταξύ τών τακτικών μελών της.

Σ'ας εύχαριστώ κύριε Πρόεδρε για τή φιλόφρονα ύποδοχή που μου έπιφυλάξατε και τόν τόσο θερμό χαιρετισμό σας.

Εϋχαριστώ τόν ακαδημαϊκό κ. 'Αριστόβουλο Μάνεση για τὰ καλά του λόγια. 'Ο 'Αριστόβουλος Μάνεσης μ'ας έδίδαξε, όχι μόνο «τò δίκαιο ως τεχνική τής έλευθερίας» με τò όμώνυμο έργο του, αλλά κυρίως την έλευθερία ως βίωμα.

Είναι ώρα να στραφώ με εϋγνωμοσύνη προς τή σύζυγό μου Βαρβάρα, τή θυγατέρα μου Αικατερίνη και όλη την οικογένειά μου.

Στους συναδέλφους και συνεργάτες μου, παλαιούς και νέους, στο Πανεπιστήμιο 'Αθηνών θα πω επίσης ένα εύχαριστώ από καρδιάς.

'Από τούς απόντες, θα θυμηθώ λίγα ονόματα: τούς 'Ελένη Γιαννακάκη, Βασίλειο Μαλαματινάκη, Γλαύκο 'Αλιθέρση, Εϋγένειο Μιχαηλίδη, René-Jean Dupuy,